SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:450

av Boriana Åberg (M)

Polismyndighetens möjligheter att avslå ansökningar om demonstrationstillstånd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Polismyndighetens möjligheter att avslå ansökningar om demonstrationstillstånd när det finns en påtaglig risk att andra gruppers grundläggande fri- och rättigheter inskränks, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Rätten att genom demonstrationer och andra manifestationer ge uttryck för sina åsikter har varit en självklar del av svensk yttrandefrihet i över hundra år och en lagstadgad rättighet sedan 1974. Med undantag för ett fåtal allvarligare incidenter har detta överlag fungerat väl.

Under senare år har dock vissa grupper, inte minst Palestinaaktivister, kommit att utnyttja demonstrationsfriheten på ett sätt och i en omfattning som i vissa fall riskerar att motverka dess ursprungliga syfte. I praktiken kan demonstrationsfriheten då bli ett hinder för andra människors möjligheter att utöva sin yttrande- och mötesfrihet.

Problemet handlar dels om hur dessa grupper agerar under sina demonstrationer. Återkommande förekommer slagord som kan uppfattas som hotfulla, direkta antisemitiska uttryck samt beteenden som stör den allmänna ordningen. Men det handlar också om valet av tid och plats för demonstrationerna. Ofta förläggs de i direkt anslutning till stillsamma manifestationer till stöd för judar eller i närheten av synagogor, judiska skolor och förskolor, vilket kan upplevas som särskilt provocerande och otrygghetsskapande.

Polisen bedömer i dag att möjligheterna att neka tillstånd för demonstrationer är mycket begränsade med hänvisning till grundlagens skydd för demonstrationsfriheten. Konsekvensen kan dock bli att andra grupper i praktiken tystas eller avstår från att uttrycka sina åsikter eftersom de överröstas eller känner sig hotade.

Detta förhållande bör förändras. Rätten att demonstrera och uttrycka sina åsikter behöver inte innebära en ovillkorlig rätt att göra det vid valfri tidpunkt och på valfri plats. Polismyndigheten bör därför ges större möjligheter att vid prövningen av ansökningar om demonstrationstillstånd avslå en ansökan eller anvisa en annan plats eller tidpunkt för genomförandet, när det är nödvändigt för att upprätthålla ordning, säkerhet och andra personers grundläggande fri- och rättigheter.

Boriana Åberg (M)